

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Problems and Obstacles in Managing the Budgeting For The Budget Management Officers of Mahidol University

จุฑามาศ ช.สรพงษ์²¹ และ รุ่งอรุณ จงถาวรวิทยา¹

Jutamas Chor.Sorapong and Rungaroon Jongtavornvitaya

บทคัดย่อ

การทำวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณ และ 2) แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 91 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบการเงินการคลังและงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ด้านระบบสารสนเทศทางงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความร่วมมือและประสานงาน อยู่ในระดับน้อย 2) แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ควรจัดอบรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ควรสนับสนุนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและ ควรพัฒนาการให้บริการแบบครบวงจร

คำสำคัญ: ปัญหาและอุปสรรค, การบริหารงบประมาณ, ผู้ปฏิบัติงาน

Abstract

The objective of this research were 1) To study the problems and obstacles in managing the budgeting 2) The problems and obstacles solving process for the officers in managing the budgeting of Mahidol University. The population conducting for this research was 91 persons who are budgeting officers responsible for managing and controlling the budget. A questionnaire was used as a research instrument with a reliability of 0.96. Data was analyzed using statistics including percentage, mean and standard deviation.

The result of this research showed that 1) the overall problems and obstacles in managing the budgeting were at medium level. When considered in each aspect, it was found that finance and budget regulations was at medium, budget management was at high, budget information system was

²¹ กองคลัง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จ.นครปฐม 73170

Office of the President, Division of Finance, Mahidol University 73170

at medium and cooperation and coordination was at low. 2) the development guidelines are to provide a training course, a workshop format: an after action review, a support on equipment availability and sufficiency and a development on one stop service.

Keywords: problems and obstacles, managing the budgeting, officer

E-mail address: jutamas.jso@mahidol.ac.th

บทนำ

งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการองค์กร ให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ โดยมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นการบริหารงบประมาณจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและความรับผิดชอบอย่างสูง โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจะเอื้ออำนวยให้การบริหารงานด้านอื่นๆ เป็นไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ความสำคัญของการบริหารงบประมาณที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ จะช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และบรรลุเป้าหมายตรงตามแผนงานที่ได้วางไว้ การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจะต้องสามารถปรับการทำงานได้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะช่วยให้องค์กรอยู่รอด และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (ธงชัย สันติวงษ์, 2543)

มหาวิทยาลัยมหิดล มีภารกิจด้านวิจัย การเรียนการสอน บริการวิชาการ และรักษาพยาบาล โดยมีงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ ซึ่งการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นเรื่องประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงานเป็นสำคัญ (<https://mahidol.ac.th/th/core-value/>)

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยมหิดล มีหลายสาเหตุ ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร เช่น การลาออก การบรรจุใหม่ และการรับผิดชอบงานหลายด้าน ปัญหาด้านการใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ และไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ปัญหาด้านกฎระเบียบต่างๆ ที่มีรายละเอียดมากและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลตลอดมา ดังนั้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงบประมาณที่มีต่อการบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหิดล และเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ควรศึกษาอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลให้มีประสิทธิภาพ โดยศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อนำไปสู่การวางแผนงาน วางนโยบายในการบริหารงบประมาณ และการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและกำหนดนโยบายในการบริหารงบประมาณต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

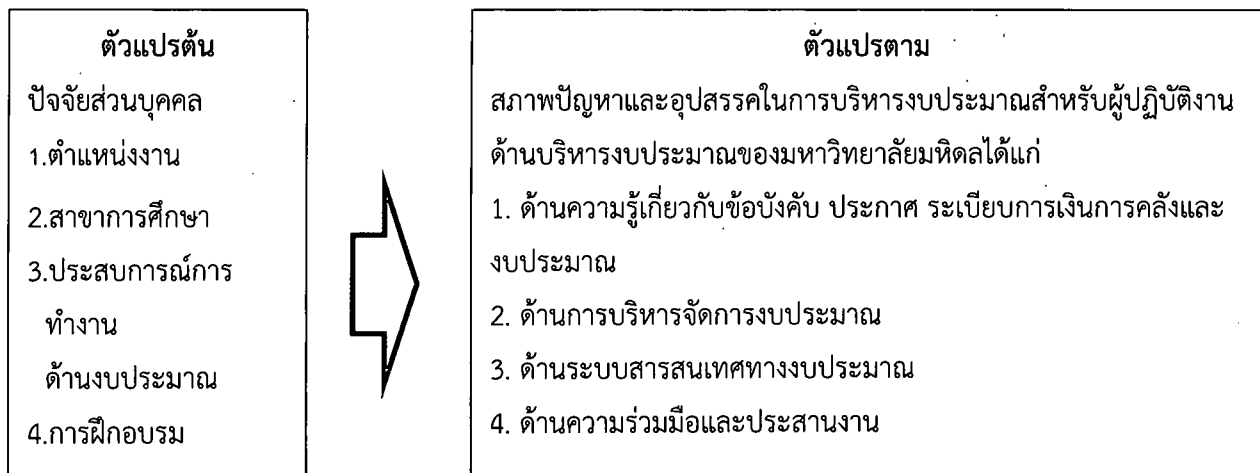
1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณ หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของส่วนงาน
2. งบประมาณ หมายถึง เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ของส่วนงาน
3. การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการด้านการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การควบคุมการก่อหนี้ผูกพัน การตรวจสอบ การติดตามและการรายงานผลด้านงบประมาณของส่วนงาน
4. ส่วนงาน หมายถึง คณะ สถาบัน โครงการ ศูนย์ และสำนักภายในมหาวิทยาลัยมหิดล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล
 2. ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล
- กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

สมถวิล ผลสอาด (2555, หน้า 24) ได้สรุปความหมาย ความรู้ ว่าความรู้นั้นเริ่มต้นจากระดับง่าย ๆ ก่อน แล้วเพิ่มความสามารถในการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำ ความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินผล และความรู้ชั้นสามารถวัดได้โดยเครื่องมือที่ใช้ทดสอบความรู้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบอัตนัย และแบบปรนัย

วิจารณ์ พานิช (2561) ได้ให้ความหมายความรู้ คือสิ่งที่เรานำมาใช้งานได้ ให้งานสำเร็จได้ แก้ปัญหาได้ ใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ และแบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรู้เด่นชัด (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่อยู่ในรูปแบบเอกสารหรือวิชาการที่มีอยู่ในตำราหรือคู่มือปฏิบัติงาน และ 2) ความรู้ซ่อนเร้น/ความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) เป็นความรู้แฝงอยู่ในตัวคน เป็นประสบการณ์สั่งสมมายาวนานเป็นภูมิปัญญา โดยการจัดการความรู้ มีเป้าหมาย 3 ประการได้แก่ 1) เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพ 2) เพื่อพัฒนาคน คือพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน และ 3) เพื่อการพัฒนาฐานความรู้ ขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นการเพิ่มพูนทุนความรู้ หรือทุนปัญญาขององค์กร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ การประเมินผล จนสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

Frank P. Sherwood, 1954 ให้ความหมายงบประมาณว่า แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการประมาณการบริหาร กิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผน ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการ 3 ขั้นตอนคือ การจัดเตรียม การอนุมัติและการบริหารงบประมาณ

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2550 : 22) ได้ให้ความหมายของงบประมาณ โดยสรุปไว้ว่า งบประมาณแผ่นดิน หมายถึง แผนทางการเงินเกี่ยวกับประมาณการรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล ในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งจะต้องขออนุมัติจากรัฐสภา

จากคำนิยามต่าง ๆ จึงพอสรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลและองค์กรที่ทำให้ภารกิจต่าง ๆ ของรัฐบาลและองค์กรที่กำหนดไว้ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และแผนการ ใช้จ่ายเงินสำหรับปีงบประมาณนั้น ๆ ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิราวรรณ ทรัพย์นิเวศน์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณของศาลยุติธรรม ศึกษาเฉพาะกรณีศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ ขาดการทำแผนการตรวจสอบให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการใช้งบประมาณ บุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณ

เรืองเดช ศิลมี (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ส่วนราชการกองทัพอากาศ พบว่าเจ้าหน้าที่งบประมาณยังขาดความรู้เกี่ยวกับ

กฎหมายการเงิน การคลังและงบประมาณ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบและเกิดข้อผิดพลาดในรายงานข้อมูลทางด้านงบประมาณ แนวทางแก้ไข ควรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ สมรรถะการทำงาน

เสาวรัตน์ บุญสง่า (2555) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำระบบ SAP โมดูล FI มาใช้ในงานบัญชีในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มการสื่อสารและโทรคมนาคม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จคือ ปัจจัยด้านคุณภาพระบบ ควรมีประสิทธิภาพการใช้งานที่ง่าย การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและปรับเปลี่ยนรูปแบบรายงานต่างๆให้ตรงตามวัตถุประสงค์การ ปัจจัยด้านที่ปรึกษา ต้องเข้าใจปัญหาที่ผู้ใช้งานแจ้ง คอยช่วยเหลือผู้ใช้งานและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง จะทำให้การนำ SAP มาใช้เกิดผลสำเร็จได้

วิธีการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านระยะเวลา : ดำเนินการภายในระยะเวลา 4 เดือน(มกราคม ถึง เมษายน พ.ศ. 2562)
2. ขอบเขตด้านประชากร : ประชากรที่ใช้วิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล ควบคุมงบประมาณ หรือบันทึกข้อมูลในระบบ MU-ERP Module :FMภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัย(ชื่อส่วนงาน) จำนวน 91 คน(ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2562)
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา:ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล 1) ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ตำแหน่งงาน สาขาการศึกษา ประสบการณ์การทำงานด้านงบประมาณ และการฝึกอบรม 2) ตัวแปรตาม คือสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อทำการศึกษา นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.97 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งแสดงว่ามีความเที่ยงตรงใช้ได้ดีตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำแบบสอบถามไปทำ Try- out กับผู้ปฏิบัติงานกองคลังสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่ประชากรที่ใช้วิจัย แล้วนำผลที่ได้มาตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 5 ระดับ ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 5 ระดับ

รายการ	เกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยในแบบสอบถาม	
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ผู้วิจัยกำหนดความหมายของคะแนนของข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 5 ระดับ เพื่อการสรุปผลดังนี้

ตารางที่ 2 ความหมายของคะแนนของข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 5 ระดับ

ระดับคะแนน	การสรุปความหมาย
4.21 – 5.00	ระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	ระดับมาก
2.61 – 3.40	ระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับน้อย
1.00 – 1.80	ระดับน้อยที่สุด

โดยแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าระดับออกเป็น 5 ช่วงโดยคำนวณจากสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2542)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. งานบริหารงบประมาณ กองคลัง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จัดทำหนังสือถึงส่วนงาน พร้อมแนบแบบสอบถามเพื่อแจกให้กับผู้ประสานงานตามประชากรที่อยู่ทั้งหมด เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลคืนตามเวลาที่กำหนด

2. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เดือนเมษายน 2562 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบหาความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล โดยได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 91 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิจัยในรูปของการบรรยาย ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการเงินและบัญชี ร้อยละ 40.70 ด้านสาขาการศึกษาที่สำเร็จ ส่วนใหญ่ จบด้านบัญชีร้อยละ 45.10 ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 35.20 และ ส่วนใหญ่เคยฝึกอบรมกับงานบริหารงบประมาณกองคลัง ร้อยละ 83.50

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.92, \sigma = 0.39$) โดยเรียงลำดับปัญหาและอุปสรรคจากมากไปน้อย ตามรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.46, \sigma = 0.55$) รองลงมา คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณ ($\mu = 3.27, \sigma = 0.68$) ด้านระบบสารสนเทศทางงบประมาณ ($\mu = 2.99, \sigma = 0.68$) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความร่วมมือและประสานงาน ($\mu = 1.97, \sigma = 1.41$) อยู่ในระดับน้อย รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของ มหาวิทยาลัยมหิดล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล	(N=91)
				ประเภทคำถาม
1.ด้านความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณ				
1.1 ข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณ ทำให้เกิดการเข้าใจที่คลาดเคลื่อน	3.47	0.99	มาก	ลบ
1.2 ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณ ไม่เพียงพอ	3.41	0.86	มาก	ลบ
1.3 ผู้ปฏิบัติงานค้นหาคำตอบจากคู่มือ/เอกสารได้ยาก	3.20	0.99	ปานกลาง	ลบ
1.4 ผู้ปฏิบัติงานขาดคู่มือ/แนวทางที่นำมาใช้ในการ	3.16	0.99	ปานกลาง	ลบ

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของ มหาวิทยาลัยมหิดล	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปรผล	ประเภท คำถาม
ปฏิบัติงานที่เหมาะสม				
1.5 ความรู้ที่ได้จากการอบรมสามารถนำมาใช้ในการ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้	3.13	0.85	ปานกลาง	บวก
รวม	3.27	0.68	ปานกลาง	
2.ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ				
2.1 ส่วนงานมีการใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่ได้ วางไว้	3.57	0.85	มาก	ลบ
2.2 ส่วนงานมีการใช้งบประมาณโดยไม่ได้ตั้ง งบประมาณไว้เป็นส่วนใหญ่ จะต้องมีการขออนุมัติโอน เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	3.47	0.84	มาก	ลบ
2.3 ส่วนงานมีข้อขัดข้องในขั้นตอนการปฏิบัติงานในการ บริหารจัดการงบประมาณ	3.45	0.81	มาก	ลบ
2.4 ส่วนงานมีการขออนุมัติคนบติในการโอน แก้ไข เปลี่ยนแปลง หมวดรายจ่าย และแจ้งอธิการบดีให้ทราบ ภายใน 5 วันทำการ	3.43	0.83	มาก	ลบ
2.5 ผู้ปฏิบัติงานสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงานได้ โดยไม่ต้องปรึกษาองคคสัง	3.41	0.75	มาก	บวก
รวม	3.46	0.55	มาก	
3. ด้านระบบสารสนเทศทางงบประมาณ				
3.1 ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจในระบบ MU-ERP Module :FM	3.42	0.89	มาก	บวก
3.2 T-Code ของ MU-ERP Module :FM จำง่าย สะดวก	2.99	0.81	ปานกลาง	บวก

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของ มหาวิทยาลัยมหิดล	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปรผล	ประเภท คำถาม
ต่อการปฏิบัติงาน				
3.3 ส่วนงานมีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการ ปฏิบัติงานด้านงบประมาณเพียงพอ	2.98	1.15	ปานกลาง	บวก
3.4 ความเชื่อมโยงข้อมูลของระบบ MU-ERP Module :FM กับ Module อื่น สามารถเข้าใจได้ง่าย	2.96	0.97	ปานกลาง	บวก
3.5 การสืบค้นข้อมูลในระบบ MU-ERP Module :FM ง่ายและสะดวก	2.60	0.85	ปานกลาง	บวก
รวม	2.99	0.68	ปานกลาง	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปรผล	ประเภท คำถาม	(N=91)
4. ด้านความร่วมมือและประสานงาน					
4.1 ผู้ปฏิบัติงานได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับงบประมาณชัดเจน	2.01	1.41	น้อย	บวก	
4.2 ผู้ปฏิบัติงานได้รับความร่วมมือในการรับ-ส่งข้อมูลงบประมาณ	1.97	1.32	น้อย	บวก	
4.3 ผู้ปฏิบัติงานได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลงบประมาณ	1.96	1.41	น้อย	บวก	
4.4 เจ้าหน้าที่งานบริหารงบประมาณ กองคลัง มีความกระตือรือร้นใน การให้บริการ	1.93	1.54	น้อย	บวก	
4.5 เจ้าหน้าที่งานบริหารงบประมาณ กองคลัง มีมนุษยสัมพันธ์ในการ ติดต่อประสานงาน	1.90	1.54	น้อย	บวก	
รวม	1.97	1.41	น้อย		
ภาพรวมระดับปัญหาและอุปสรรคฯ	2.92	0.39	ปานกลาง		

สรุปผลและอภิปรายผล

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อ พบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ยังขาดความแม่นยำ ความรู้ความเข้าใจในข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก โดยบางส่วนสามารถค้นหาคำตอบจากคู่มือและความรู้ที่ได้จากการอบรมนำมาแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองเดช ศิลมี (2555) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ส่วนราชการกองทัพอากาศ พบว่าเจ้าหน้าที่งบประมาณยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเงิน การคลังและงบประมาณ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ แนวทางแก้ไข ควรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ สมรรถนะการทำงาน

2. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ อยู่ในระดับมากเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขเป็นอันดับแรก เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ และมีการขออนุมัติโอนเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวรรณ ทรัพย์นิเวศน์ (2552) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณของศาลยุติธรรม ศึกษาเฉพาะกรณีศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณของศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ ขาดการทำแผนการตรวจสอบให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการใช้งบประมาณ บุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณ อย่างไรก็ตามผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

3. ด้านระบบสารสนเทศทางงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อ พบว่า มีปัญหาน้อย เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณมีความรู้ ความเข้าใจในระบบ MU-ERP Module : FMT-Code จดจำง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติงาน แต่มีปัญหาเรื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีข้อจำกัด สอดคล้องกับงานวิจัย เสาวรัตน์ บุญสง่า (2555) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำระบบ SAP โมดูล FI มาใช้ในงานบัญชีในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มการสื่อสารและโทรคมนาคม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จคือ ปัจจัยด้านคุณภาพระบบควรมีประสิทธิภาพการใช้งานที่ง่าย การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและปรับเปลี่ยนรูปแบบรายงานต่างๆให้ตรงตามวัตถุประสงค์องค์กร

4. ด้านความร่วมมือและประสานงาน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อ พบว่า มีปัญหาน้อย เนื่องจากเจ้าหน้าที่งานบริหารงบประมาณให้ข้อมูล และแนะนำเกี่ยวกับงบประมาณที่ชัดเจน อีกทั้งมีความกระตือรือร้นในการให้บริการและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัย เสาวรัตน์ บุญสง่า (2555) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำระบบ SAP โมดูล FI มาใช้ในงานบัญชีในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มการสื่อสารและโทรคมนาคม พบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จคือ ปัจจัยด้านที่ปรึกษา ต้องเข้าใจปัญหาที่ผู้ใช้งานแจ้ง คอยช่วยเหลือผู้ใช้งานและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง จะทำให้การนำ SAP มาใช้เกิดผลสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณ จึงควรจัดให้มีการอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งช่วงต้นปีงบประมาณ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งงานบริหารงบประมาณ ได้รวบรวมข้อบังคับ ระเบียบการเงิน การคลังและงบประมาณ และประกาศที่เกี่ยวข้องไว้ใน Intranet ของกองคลัง เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการ ควรให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการรูปแบบ การเรียนรู้หลังปฏิบัติงาน (After Action Review :AAR) เพื่อทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสรุปวิธีการแก้ไขปัญหาและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่า

3. ด้านระบบสารสนเทศทางงบประมาณควรสำรวจเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานรวมทั้งจัดอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องในการใช้งานระบบ MU-ERP Module : FM เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

4. ด้านความร่วมมือและประสานงานควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บริการที่รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวกและพึงพอใจและส่งผลดีต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดล
2. ควรศึกษารูปแบบที่ทำให้การบริหารงบประมาณประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

จิราวรรณ ทรัพย์นิเวศน์. 2552. การบริหารจัดการงบประมาณของศาลยุติธรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีศาล

จังหวัดกาฬสินธุ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขารัฐศาสตร์การปกครอง.

ธงชัย สันติวงษ์. 2543. องค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ประคอง กรรณสูตร. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. 2550. การคลังรัฐบาลและการคลังท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

มหาวิทยาลัยมหิดล. 2562. วัฒนธรรมองค์กร. แหล่งที่มา : <https://mahidol.ac.th/th/core-value/>, 31 ตุลาคม

2562.

- เรื่องเดช ศิลมี.2555. ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่
งบประมาณส่วนราชการกองทัพอากาศ. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเอกการ
บัญชี, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. 2562. องค์การแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สมถวิล ผลสอาด. 2555. การรับรู้ของประชาชนที่มีต่องานบริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลตำบล
วังเย็นอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ
ทรัพยากรเพื่อความมั่นคง (พนัสนิคม), คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวรัตน์ บุญสง่า. 2555. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำระบบ SAP โมดูล FI มาใช้ในงานบัญชี
ในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มการ
สื่อสารและโทรคมนาคม. สารนิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, คณะการบัญชี,
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Sherwood, Frank P. 1954. The Management approach to Budgeting. Bruxelles : International Institute
of Administrative Science.